

**ДОСЛІДЖЕННЯ ДИНАМІКИ СПОЖИВАННЯ ЛІКАРСЬКИХ ПРЕПАРАТІВ,
ЩО ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ У ЛІКУВАННІ ХРОНІЧНОЇ
ВЕНОЗНОЇ НЕДОСТАТНОСТІ В УКРАЇНІ**

¹Бобокало С. В., ¹Алмакаєва Л. Г., ²Панфілова Г. Л.

¹Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Науково-дослідницька лабораторія парентеральних та оральних рідких лікарських засобів

²Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Кафедра організації та економіки фармації

bobo7sv@gmail.com

Серед захворювань, що вражають працездатні групи населення, хронічна венозна недостатність (ХВН) постає як найпоширеніша патологія. На фоні збільшення тривалості життя, суттєвих змін у стилі життя (сидячий образ життя, офісна робота, автомобільне пересування тощо), прийому гормональних препаратів насамперед у жінок (від гормональних контрацептивів до гормональної замісної терапії) суттєво підвищився ризик розвитку ХВН у людей. У сучасному визначенні, під терміном «хронічна венозна недостатність» розуміють низку захворювань, що призводять до тривалого (часто пожиттєвого) порушення венозного відтоку з нижніх кінцівок. До основних причин ХВН відносять – варикозну хворобу і тромбоз глибоких вен. Епідеміологічні дослідження показали, що ХВН має значний соціально-економічний вплив у світі внаслідок високої поширеності, а також вартості лікування [1-3]. Міжнародним дослідженням (країни ЄС, Канади, США, Великобританія) хворих на ХВН доведено, що щорічні витрати на подолання хвороби становлять від 687,0 до 1200,0 млн. євро в країнах західної Європи (1-2 % від загального бюджету охорони здоров'я) і майже 3500,0 млрд. доларів у країнах Північної Америки (США та Канада) [3,4]. На даний час лікуванні ХВН здійснюється з використанням комплексного підходу, при цьому застосовуються широкий арсенал лікарських препаратів (ЛП), що належать до різних фармакотерапевтичних груп. Враховуючи той факт, що українська охорона здоров'я знаходиться на стадії глибоких перетворень у напрямку впровадженні соціально орієнтованих форм й методів обслуговування населення актуальним виглядає аналіз споживання препаратів, які використовуються у лікуванні ХВН.

Мета дослідження – проведення аналізу динаміки змін показників споживання ЛП, які застосовуються у лікуванні ХВН в Україні. Об'єктом дослідження були обрані дані довідково-пошукової системи «Моріон» за 2014-2018 роки. Аналіз показників споживання здійснювався у натуральних (шт. упаковок) та вартісних показниках (національна валюта – грн та дол. США). До групи ЛП, що досліджувалися нами були віднесені препарати різних фармакотерапевтичних груп, які представлені у протоколах лікування ХВН, а також профілактики тромботичних ускладнень у хірургії, ортопедії і травматології, акушерстві та гінекології (наказ МОЗ України №329 від 15.06.2007 р.). До зазначеної групи ліків увійшли такі групи препаратів, як С05СА, С05ВА, С05СХ, S01ХА тощо. Всього було відібрано 92 торгових найменувань без урахування форм випуску ЛП. У дослідженнях використовувалися такі методи, як історичний, логічний, порівняльний, узагальнення, аналізу та синтезу, дедукції, математико-статистичні та методи маркетингового аналізу ринку. Вся математико-статистична обробка даних здійснювалась за допомогою сучасного програмного (ліцензованого) обладнання та стандартизованих таблиць варіаційної статистики.

За результатами проведеного моніторингу показників споживання ЛЗ, що використовуються у патогенетичному та симптоматичному лікуванні ХВН нами встановлено наступне. Зазначений сегмент вітчизняного фармацевтичного ринку (ФР) характеризувався позитивною динамікою росту (таблиця), незважаючи на ті потрясіння, які пережив ринок ліків в Україні упродовж 2014-2015 років. В національній валюті середнє значення темпи росту

(ланцюгового) дорівнював 123,08%, в дол. США – 102,76%, а в натуральному виразі – 106,07%. Тобто, найвищі темп росту спостерігалися саме у національній валюті, що можна пояснити значним знеціненням гривні, яке спостерігалось у 2014-2015 роках в Україні.

Таблиця

**Дослідження динаміки показників споживання препаратів із групи,
що використовуються у лікування ХВН в Україні**

Роки дослідження				
2014	2015	2016	2017	2018
Обсяг споживання ЛП, тис. грн				
771,10	916,97	1125,02	1438,12	1767,13
Темпи росту(ланцюгові) показників споживання (тис. грн), %				
–	118,93	122,69	127,83	122,88
Обсяг споживання ЛП, тис. дол. США				
66,75	42,04	44,04	54,12	65,17
Темпи росту(ланцюгові) показників споживання (тис. дол. США), %				
–	62,99	104,75	122,89	120,42
Обсяг споживання ЛП, шт. упаковок				
13495	11382	12260	13980	14451
Темпи росту(ланцюгові) показників споживання (шт. упаковок), %				
–	99,16	107,71	114,03	103,37

Звертає на себе увагу значне зниження споживання ЛП у 2015 році, яке представлене у дол. США (–37,01%) та у натуральних показниках (–0,84%). Треба зазначити, що найвищі показники темпів росту(ланцюгові) спостерігалися у 2017 р. за даними споживання, яке було розраховане у національній валюті. У динаміці років найбільш стабільні показники росту споживання було характерне саме для даних, які були представлені у гривні. Негативним представляється зниження темпів росту(ланцюгових) споживання у дол. США та натуральних показниках, яке спостерігалось у 2017 р, порівняно, з даними 2016 р.

В цілому треба зазначити, що динаміка показників споживання ЛП, що використовуються у лікуванні ХВН характеризується значною залежністю від дії комплексу зовнішніх факторів, насамперед, це фінансово-економічна криза, знецінення національної валюти, значне зниження купівельної спроможності населення, тощо. За цих умов, перспективним напрямком подальших досліджень стане аналіз факторів, що впливають на якісні та кількісні показники споживання ЛП, які застосовуються у лікуванні ХВН.

Література

1. Carrasco O.F., Ranero A., Hong E., Vidrio H. Endothelial function impairment in chronic venous insufficiency: effect of some cardiovascular protectant agents // *Angiology*. – 2009. – Vol. 60 (6). – P. 763-771.
2. Cesarone M.R., Belcaro G., Pellegrini L. et al. Venoruton vs Daflon: evaluation of effects on quality of life in chronic venous insufficiency // *Angiology*. – 2006. – Vol. 57 (2). – P. 131-138.
3. Conservative management of symptomatic and/or complicated hemorrhoids in pregnancy and the puerperium // *Cochrane Database Syst Rev*. – 2012; (3):CD 004077. – [Электронный ресурс] – Режим доступа: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/16034920>
4. Robert Weiss, William D James. Venous Insufficiency: Background, Anatomy, Pathophysiology – [Электронный ресурс] – Режим доступа: <https://emedicine.medscape.com/article/1085412-overview> (дата обращения 02.02.2019).